

ästriken

Nummer 1
April 2019
Årgång 29

Gästrikedrottens Historiska Förening

Bankgiro: 5602-3559

Ansvarig redaktör: Anders Hedbom, anders.hedbom@gmail.com – Tel. 070-581 90 33
Layout Ola Bergendahl och Nils Frölander

Kulan i luften! Våren är här!

**Gävleborgs
IDROTTSFÖRBUND**

SISU
Idrottsutbildarna

Ordföranden har ordet

Skomakare – bliv vid din läst

Ibland är vi själva upphov till förändringar och ibland sker det genom andra personer eller strukturella händelser i vår omvärld. Hur ska vi hantera dessa på bästa sätt?

Visst reagerar vi olika och hanterar förändringen på olika sätt!

Härligt tycker Stina och kastar sig med full kraft in i det nya och okända.

Karl-Göran tycker att vi alltid gjort på ett visst sätt som fungerar under de senaste 25 åren, så varför ska vi då ändra oss?

Utmanande med lite nytt och jag kanske måste hänga med utvecklingen tycker Orvar, som ändå vill behålla en del av de gamla beprövade. Det kan jag ju och tycker dessutom om det. Känns tryggt och vill ju inte kliva ut på gungfly direkt.

Vi inom GHF har under en period funderat på och studerat hur vi ska ställa oss till allt det nya inom teknikens område. Nu har vi bestämt oss att ta ett kliv in i den (o) kända digitala världen. Det gör vi genom att bygga en hemsida. Till vår hjälp har vi kunniga personer som Hasse Bergman och Stisse Åberg. Du når hemsidan genom att skriva in länken nedan på din dator:

idrottonline.se/gastrikeidrottshistoriskaforening/

På hemsidan kommer du få information om vår verksamhet, kontaktpersoner och uppgifter, medlemskap och hur man blir medlem. Vi kommer successivt att publicera idrottshistoriska bilder och filmer samt även ge tillgång till tidigare utgåvor av vår tidning Gästriken. Vidare uppdaterar vi en kalender där kommande egna aktiviteter visas och även externa aktiviteter av idrottshistoriskt intresse.

Till de medlemmar som har mailadresser sänder vi ut elektroniska meddelanden. Detsamma gäller till de personer som har tillgång till facebook.

Vi hoppas härmed öka intresset för idrottshistoriska personer och händelser. Skulle vi dessutom få flera medlemmar till vår förening, så tackar vi självklart för det.

Men jag då? undrar du kanske som inte kan eller vill utnyttja det nya okända. Du kan vara lugn för vi kommer inte att lämna dig i sticket utan även i fortsättning skapa vår papperstidning och skicka ut inbjudningar till dig via traditionellt postombud. Visar det sig att behov finns kommer vi även att ordna separata informationsmöten.

Även höjdhoppet har förnyats sedan min ungdom!

Gunnar Lindbom

Innehåll i Nummer 1 april 2019

- 1 Våren är här! Kulan i luften! Lekande barn
- 2 Ordföranden har ordet. Innehållsförteckning, GHF:s styrelse under 2018
- 3 Inbjudan till Medlemsresan. Ett viktigt OBS!
- 4–5 Inbjudan till Årsmötet onsd. 24 april. Skutskärs IF Bandy fyller 100 år.
- 6–8 Från det välbesökta Idrottscaféet 27 nov. 2018 med Kjell Damberg och Inge Hammarström
- 9 Apropå ishockey, Håkan Westergren berättar. Minnesord: Hans-Ivar Engvall
- 10–11 Bo Nordlund berättar om när Sverige deltog med ishockeylandslag vid OS i Antwerpen 1920
- 12–13 "Alfahannarna från Sandviken" – Ulf Ivar Nilsson kåserar. Ishockeyföreningen IK Stacken i Hille.
- 14 "Hasse, hjälte i skymundan" Ulf Kriström berättar om Hasse Sjöberg, Brynäs IF, som fyllt 80 år
- 15 "Den (ofrivillige) knarkaren" Christer Carlsson om en ishockeymatch han dömde i Södertälje 1985
- 16 Ove Engberg berättar om Gävle Simsällskap
- 17 "Ung MC-stjärna på väg mot något stort" Stefan Andersson berättar om Anton Rosendal
- 18–19 Verksamhetsberättelse 2018, Verksamhetsplan samt Förslag till budget för 2019
- 20 Medlemmar, Ekonomisk redovisning samt ett mycket viktigt Obs!

Inbjudan till GHF:s Medlemsresa med buss till Järvsö

Måndagen den 3 juni 2019

Besöksmål

Järvzoo	guidad tur med rovdjursvisning i parken
Bergshotellet	lunch
Järvsö IF	Historiska sektionen tar emot oss i Hälsingegården
	Guidning av föreningens anläggningar
	– Strandvallens idrottsplats
	– Alpina anläggningen
	Presentation av föreningens sektioner
	Eftermiddagsfika

Avresa: Hållplats Y Gävle C 08.00
Påstigande: Resecentrum Sandviken 08.30
” Ockelbo järnvägsstation 09.00
Ankomst till Järvsö ca 10.15

Hemfärd: 15.00
Ankomst Ockelbo ca 16.15
” Sandviken ca 16.45
” Gävle ca 17.15

Kostnad (allt ingår!):

300:–/medlem 400:–/icke medlem
Anmälan sker genom inbetalning av
avgiften till Gästrikeidrottens Histo-
risk Förening bankgiro 5602-3559
Glöm ej skriva namn

Frågor om resan kan ställas till:

Jan-Åke Hedström 070-30 74 107
eller Lasse Blomgren 070-54 21 495

Frågor om anmälan kan ställas till
Anita Hedberg 076-805 77 30

OBS !

Aldrig för sent att betala medlemsavgiften för 2019

Bankgiro 5602-3559

Men glöm inte att skriva ditt namn på inbetalningsavin!

Hittills i år har 14 glömt att skriva sitt namn, så nu vet vi inte vilka dessa som betalat är. Förargligt! Är du osäker på om det är du som missat, så kontakta medlemsansvarige Curt Larsson 070-66 56 121, mail: curt-larsson@outlook.com så ordnar det sig nog.

Välkommen till GHF:s årsmöte

Onsdagen den 24 april kl 18.00

i Silvanum/Furusalen i Gävle

Årsmöte

*Årsberättelse, ekonomiredovisning och budgetförslag
redovisas i denna tidning. Tag med!
Dagordning delas ut vid årsmötet*

Paus då GHF bjuder på kaffe/te och smörgås

Program

*Årets mottagare av GHF:s hedersdiplom våra internationella
elitdomare Marcus Strömbergsson fotboll, Thomas
"Kuben" Andersson och Dick Wallström ishockey,
intervjuas och berättar*

Bandyn i Skutskär 100 år

I samband med att bandysporten i Skutskär i år, 2019, fyller 100 år vill vi nu passa på att berätta om framväxten av denna vinteridrott i vårt samhälle under de gångna 100 åren.

Föregångare

I nuvarande Riksidrottsförbundets arkiv kan man dock läsa att redan 1903 bildades det en förening i Skutskär vid namn Skutskärs Idrottsförening. Den valdes in i Riksförbundet 1907 och hade då ca 70 medlemmar. Föreningen upplöstes redan efter några år.

Det fanns även en annan förening i Skutskär vid samma tidpunkt. Denna förening fanns i Upplandsbodarne och hette Bodarnes IF. Den bildades 1902 och var aktiv till 1910 med vissa uppehåll.

Ingen av dessa föreningar hade dock bandy på programmet.

Skutskärs IF bildas

Den 10 juni 1915 bildades den nuvarande föreningen Skutskärs IF vid ett möte i Skutskärs skola. Man valde då en styrelse bestående av ett antal herrar med Robert Strand som ordförande.

IK Tirfing bildas

IK Tirfing bildades 1923. Föreningens hemvist blev i den norra delen av Skutskär som kallas Harnäs.

Den främsta anledningen till bildandet av Tirfing var att

frigöra sig från beroendet av Stora Kopparberg som ägde pappersmassefabriken och Skutskärs sågverk.

I Tirfing spelade till en början främst juniorer som inte riktigt fick plats i Skutskärs IF bandylag.

Så småningom blev Tirfinglagen bättre och bättre. 1930 vann man sitt första och enda SM efter att ha slagit Djurgårdens IF i finalen på Stockholms Stadion med 1–0.

Bandyn startar

När bandyn en febrisöndag år 1919 mera officiellt introducerades i Skutskär anade väl ingen av det fåtal åskådare, som infunnit sig, att just denna idrottsgren sedermera skulle ge Skutskärs IF ett stort namn i svenskt idrottsliv.

Det var Brynäs IF, som åtagit sig att ge Skutskär den första lektionen, vilken för övrigt blev så grundlig som 2–9 i målsiffror.

Bandyn växer sig starkare

1921 anmälde föreningen ett juniorlag till distriktets juniorserie. De pojkar som kom att bilda skola för Skutskärsbandyn, var Ivan Nyhlén, "Lunkan" Lundberg, Simon Jansson, Henry Henriksson, Gunnar Ellström med flera. Härmed började Skutskärs frammarsch i vårt vackra nordiska isspel. Juniorerna fortsatte i sina läromästares fotspår och hemförde serien fem år i följd, nämligen åren 1922–1926.

Det första distriktsmästerskapet för seniorer bärgades år 1927, då vårt lag i finalen vann en knapp seger med 2–1 över Sandvikens AIK. Föreningens första distriktsmästare i

bandy var Ernfrid Wennbom Artur Strand, Erik Vennerlöv, Sven Lindberg, Henry Henriksson, Lill-Gunnar Elfström, Gustav Andersson, Ivan Nyhlén, Henning "Lunkan" Lundberg, Arne Magnusson och Simon Jansson.

Detta mästerskap följdes av ytterligare tre de närmast följande åren. Framgångarna följde alltså slag i slag och vi började så smått sticka upp näsan bland landets storlag. År 1928 lyckades våra gröntröjor spela oavgjort i Rättvik och dessutom på hemmaplan besegra Vesta och Uppsala IF.

Söndagen den 13 januari 1929 står för all framtid inskriven i föreningens bandyhistoria. Den dagen kämpade sig Skutskärs IF definitivt fram i jämnbredd med landets elitlag efter en vinst mot Hammarby med 6–5. Söndagen efter spelade man jämt mot ett av Sveriges bästa lag, IF Göta, som efter ett sent mål lyckades besegra Skutskär. Nu visste man att man var ett av landets bästa bandylag.

Under 30-talet växte bandyns popularitet stort i Skutskär och med den även framgångarna. 1937 spelade man sin första SM-final, mot Karlstad-Göta, förlust 3–2.

Sedan följde framgångsrika år under 40-, 50- och 60-talen. Man spelade flera SM-finaler under denna period. 1942, 1944, 1959 och 1964. Höjdpunkterna var naturligtvis finalerna 1944 och 1959 som slutade med vinst.

Dessutom var nära flera gånger att få spela ytterligare finaler men man missade ibland på något enda mål i målskillnad.

I slutet av 60-talet åkte man ur allsvenskan med mycket liten marginal, återigen en målskillnadsaffär. Nya generationer spelare fick ta vid.

Efter detta har Skutskärs IF spelat mesta tiden i div I (gamla div. II), med några undantag. Det var säsongerna 1975/76, 1978/79, 1979/80 och 2000/01 som man återigen spelade i högsta serien.

Säsongen 1979/80 såg ut att kunna bli riktigt bra med en vinst på försäsongen i Stockholm Cup där många meriterade lag deltog. Tidigare Svenska Mästare och även

blivande SM-finalisterna SAIK. I finalen vann man över finska Mästarna IK Helsingfors.

1989 lyckades herrarna vinna sin sista mästartitel då man besegrade SAIK i DM-finalen.

Skutskärs IF damer

Säsongen 2016/17 startade Skutskärs IF en satsning på dambandy och man nådde snabbt framgångar. Första säsongen vann man allsvenskan och säsongen därpå gick man till SM-final där man besegrade AIK med 3–2 och föreningen fick återigen ett SM-tecken.

Innevarande säsong, 2018/19 har också varit framgångsrik med en väntande SM-final den 23 mars på Studenterna i Uppsala.

Landslagsspelare och spelare till andra klubbar

Skutskärs IF har under åren bidragit med 40-tal landslagsspelare och det är dessutom ett antal spelare som lämnat föreningen som senare representerat landslaget och andra klubbar med framgång.

Den första, som fick förtroendet som landslagsspelare var Ivan Nyhlén, föreningens störste bandystrateg genom tiderna. Han spelade i landslaget mot Norge 1929. Emritz "Bissen" Lindberg debuterade i landslaget mot Finland B 1931 och spelade sedan ytterligare 10 landskamper.

De spelare som gjort flest antal landskamper har varit Sture Strand följt av Bosse Nilsson, den senare troligen Sveriges bästa burväktare genom tiderna.

I rangordningen av landskampsspelare följer sedan Inge Cahlman och Bissen Lindberg. Den spelare med Skutskär som moderklubb, spelat flest landskamper är Anders Östling med 98 internationella A-kamper. Sedan har vi den mest meriterade spelaren Magnus Muhrén med 86 landskamper och 4 ggr utsedd till Årets Spelare i svensk bandy. Magnus har också vunnit VM 4 ggr. Anders Östling 3 ggr.

Alf Kjerrman

Skutskärs IF – Svenska mästare i bandy 1944

Från höstens välbesökta idrottscafé med ishockeyprofilerna Kjell Damberg och Inge Hammarström

GHF:s ”ständiga sekreterare” Bo Nordlund, nu inne på 25 året i följd, värmdde först upp publiken med att berätta om hur ishockeyn kom till Sverige. Bosses berättelse om detta och hur det gick till när Sverige helt plötsligt skickade ett ishockeylandslag till OS i Antwerpen 1920 kan ni läsa på sidorna 10 och 11.

Bo Nordlund i berättartagen.

En s.k. knöckfull salong med över 70 åhörare.

Så var det dags för **Kjell Damberg** att berätta om sitt mer än 50-åriga liv med ishockey såväl på isen som bredvid. Bo Nordlund har i det följande sammanfattat vad Kjell berättade under rubriken

Mitt liv med ishockey

I Gästriklands ishockeyhistoria finns det gott om ryktbara profiler både lokalt och nationellt. Såväl på rinken som i träning och ledning. Det blir minnenas afton när Kjell Damberg berättar och vi fortsätter samtalet om hans liv med ishockeyn. Anspråkslöst påstår Kjell, att allt han uträttat varit något av slumpens skördar. Att han haft turen att vara i lämpligt läge vid rätt tillfälle. Men efterhand blir det tydligt, att duglighet och uppskattning fört honom vidare till allt mer kvalificerade uppgifter.

Till Gävle GIK och Valbo Hockey

Många kom ihåg sitt eget 1950-tal, när Kjell berättar om hur han började som grabb hemma i Alborga på Sågdammens is. Liksom många grabbar tända på hockey, sökte han sig till Gävle GIK:s populära stjärnserie. Redan i tonåren debuterade han sedan i Gävle GIK:s elitlag på tidigt 1960-tal. Där blev nykomlingen lagkompis med ”Stöveln” Öberg och fick Calle Gustafsson som tränare. Genom hockeylivet har Kjells hjärta särskilt klappat för ”Godis” och klubbens breda ungdomsverksamhet och fostran av talanger. När ishockeyn utvecklades i Valbo, blev han viktig där både som spelare och tränare.

Seger i TV Pucken

1974 spelade Gästrikland sin andra final i TV Pucken och vann en bejublad seger hemma i Gävle med 1-0 över Me-

delpad. Under ledning av Kjell som blivit tillfrågad att ersätta Tommy Sandlin, när denne tog över Brynäs. Blivande elitspelarna i Brynäs Kenneth Andersson, Gunnar Persson och Conny Silverberg spelade avgörande roller. Att det inte bara var Brynäs i Gästriklands ungdomshockey bevisas av att hela sju spelare av arton kom från Hofors. En av dem var Stefan Käll, som satte det avgörande målet elva sekunder före full tid. Gissa om den ungdomliga hemmapubliken 5 762 jublade!

Kjell fick uppskattning som tränare och ledare för ungdomarna. Under flera år hade han fortsatt förtroende att leda Gästrikland i TV Pucken. Till fyra finaler men finalsegern 1974 är än idag den enda för Gästrikland.

Ledare i VM

JVM i Tyskland 1981 blev den största framgången för Kjells ledarskap. Att som förbundskapten leda ”Småkronorna” till sitt första JVM-guld berättar Kjell om med stolthet:

– Det var sannerligen inte väntat, för Sovjet hade vunnit fem år i rad. Brynäs målvakt Lasse Eriksson valdes till turneringens främste. Patrik Sundström magnifik med alla sina kvaliteter.

– Mest glädjande var att vi vann med vårt eget spel, poängterar Kjell, juniorerna var duktiga att lojalt följa vår spelidé.

Samma år fick Kjell förtroende som ledare för Tre Kronor vid sidan av Bengt "Fisken" Olsson vid VM i Göteborg. Fortsättning följde som huvudledare för Tre Kronor vid VM 1989 och festlig invigning av Globen. Tränare var Tommy Sandlin och Bengt "Fisken" Olsson.

Hemma i Gavlerinken var Kjell under JVM 1994 en av de ansvariga för organisationen tillsammans med Stig Karlsson. Från den turneringen minns han "Foppa Forsbergs genombrott.

Uppgifter i förbund och i Brynäs

Med tiden kom engagemanget att allt mer handla om utbildning och utveckling. Hans uppgifter blev att organisera och leda svensk ishockey såväl nationellt som internationellt men även hemma i Gästrikland. Kjell minns samarbetet

med eldsjälens Hans Ivar Engvall som brann för ishockey. De jobbade med både organisation och utveckling av ledare och spelare och med ungdomsverksamhet på såväl förbunds- som i Brynäs, vars elitkommitté Kjell utgjorde på 1990-talet tillsammans med Jan Erik Silverberg och Stefan Canderyd. Än idag är han aktiv i Brynäs valberedning och poängterar hur viktigt det är att tillsätta ekonomiska och administrativa proffs i en klubbstyrelse.

I åtta år var Kjell ledamot i Svenska Ishockeyförbundets styrelse och när förbundet 1998 inrättade sin seriösa spetsutbildning för elittränare höll "Mygga" Wallin och Kjell i kursen och anlät avancerad expertis för psykologi, ledarskap m.m. Fortfarande sitter Kjell i Svenska Ishockeyförbundets jury för "Hall of Fame".

Tre Kronors trojka Tommy Sandlin, Kjell Damberg och "Fisken" Olsson kopplar av under VM 1989 i Globen.

Internationella uppdrag

Till viktiga internationella uppdrag blev Kjell utsänd av Svenska Ishockeyförbundet. En resa gick till Colorado för att vid en stor konferens berätta om Sveriges utveckling av ungdoms- och juniorhockey. Han pluggade engelska inför resan och fick amerikanska hockeyvänner för livet.

Spännande var konferensen i Moskva i sällskap med "Fisken" Olsson för att ta del av Sovjets organisation och utveckling av ishockey. Under en sammankomst lärde de känna myten Tarasov, som öppen och pratglad bjöd på sig själv och på sin filosofi om ishockey.

Riksidrottsförbundet högsta utmärkelse 2015

Med råge hade således Riksidrottsförbundet gott om motiveringar, när Kjell Damberg tilldelades den svenska idrottsrörelsens högsta utmärkelse 2015 för allt han uträttat i ishockeyns tjänst. Även med den uppskattningen ligger Kjell lågt men erkänner att det värmdes. Vi inser till fullo, att hans blygsamma tal om tur i ishockeykarriären egentligen har handlat om engagemang, personlig kompetens och förtroende.

Kjell Damberg berättade. Bo Nordlund skrev.

Idrottscaféet fortsätter

Som vanligt bjöd GHF på fika i pausen

Lillemor Forsberg och Doris Wiberg, trogna medlemmar.

Fr.v. Ulf Ivar Nilsson, Stig Ove Wiberg och Claes-Göran Bergkvist.

Idrottscaféet fortsättning:

Efter paus satte Inge Hammarström på sig mikrofonen, äntrade scenen och berättade under resten av kvällen om sitt rika ishockeyliv.

Ulf Kriström, en av de församlade som ännu har något av sitt goda minne kvar, har nedtecknat brottstycken av Inges berättelse:

Inge Hammarström – ett hockeyliv i sammandrag

Inge Hammarström föddes i Sundsvall 1948 och blev tidigt intresserad av fotboll och skidor. Men när han var elva år fick han ett par skridskor – och då var han fast. Från den dagen var det bara ishockey som gällde.

Fast det var ett litet problem med skridskorna. De var vita.

– Det var inte att tänka på att åka ut på en hockeyrink i konståkningsskridskor, jag skulle bli utskrattad. Så jag satte mig och slipade ner färgen och målade dem svarta, sen kände jag mig som Eje Lindström.

Eje, han var den stora stjärnan i Wifsta/Östrand på 50-talet och alla Timrågrabbers idol.

Unge Hammarström hade det i sig, det kände han tidigt. Både skridskoåkningen och klubbtekniken utvecklades snabbt, snabbare än hos kompisarna som hållit på med hockey längre.

Inge var bara 13 år när han kom med i pojklaget, 15 när han 1963 debuterade i högsta serien, 17 när han utsågs till Sveriges bäste junior.

Alla de stora och rika klubbarna hade Inge Hammarström på sin radar, men precis som de flesta andra unga talanger ville han till Brynäs. Det var genvägen till Tre Kronor, och Tre Kronor var det verkliga finrummet för unga hockeyspelare.

Så Inge kom till Brynäs och han kom till Tre Kronor. Och

inte nog med det, han blev NHL-proffs också. Tillsammans med Börje Salming värvades han 1973 till Toronto, efter fem säsonger i Brynäs, och båda lyckades inte bara ta en plats i laget – de blev publikfavoriter också.

Inge stannade i Toronto i fem säsonger och flyttade därefter till St. Louis. Två säsonger blev det där, sedan återvände han till Gävle och Brynäs. Det var 1979, och den säsongen vann Brynäs tämligen oväntat SM-guld – mycket tack vare Hammarströms kompetens och auktoritet.

Han spelade i Brynäs i ytterligare två säsonger. Det blev inget mer guld, men han fick ändå vara med om att spela hem fyra under sina totalt åtta säsonger i föreningen. 50-procentig utdelning.

När den aktiva karriären var över satsade Inge på en karriär som fastighetsmäklare. Den kunde ha blivit framgångsrik den också om han inte hade halkat in på en karriär som talangscout. Först mycket blygsamt och på ideell nivå för Brynäs, sedan som Europaansvarig för hela NHL och därefter för Philadelphia Flyers och till slut Vancouver Canucks.

Under ett antal år var Inge Hammarström också drivande i den scoutinggrupp som Brynäs satte ihop när Micke Sundlöv var sportchef, men när han slutade klev Inge också av eftersom Sundlövs efterträdare Stefan Bengtzén inte trodde på scouting.

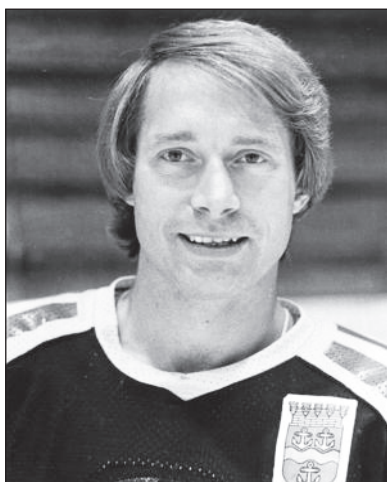
Men precis när Hammarström börjat en pensionärstillvaro fick Bengtzén gå – och den nye general managern Andreas Dackell ville gärna ha hans hjälp med att scouta spelare.

– Inge vet ju till och med vad spelarna där borta i Amerika har för färg på strumporna, som han sa.

Så nu är Hammarström tillbaka i branschen.

Om allt detta och kanske lite till berättade han själv i sitt anförande inför våra medlemmar vid medlemsmöte den 27.11 2018. Detta är dock inte ett sammandrag av vad han sa utan snarare av vad jag har skrivit om honom i olika sammanhang. Själv är han betydligt blygsammare.

Ulf Kriström

Aftonens fyra aktörer.

Apropå ishockey, så här kunde det gå till på den "gamla goda tiden"

Håkan Westergren berättar:

Börje Mattsson, den gamle ishockeylegendaren i Brynäs IF, skulle ha fyllt 95 år den 22 mars i år.

Han var en hårdskjutande back i Brynäs första Div 1-lag säsongen 1943/1944. Han gjorde några säsonger i IK Hugin också, bl.a. säsongen 51/52 då han var med om att spela upp Hugin till Div 1.

När Brynäs skulle spela sin första Div 1-match mot Hammarby på Stadion i Stockholm den 5 december 1943, så blev slutresultatet 14–1 till Hammarby, vid det tillfället fick Brynäs smeknamnet "I 14".

Brynäs hade till detta tillfälle inköpt 10 st ishockeytröjor och 10 st ishockeymössor. Önskemål från Brynäs var att "mössorna bör vara något vadderade och även utrustade med öronlappar. Tröjorna bör inte gå för högt upp på halsen och vara försedda med blixtlås på ena axeln", och beställningen avslutas med att det skall vara tvättäkta färger. Beställningen gjordes den 23 juni 1943 till Stockholms Velocipedaffär, Kungsgatan 53 Stockholm.

När Brynäs skulle lösa ut tröjorna, så fanns det inga pengar i kassan, och nu var det bråttom, för tröjorna skulle användas till premiären. Då ställer Börje Mattssons pappa upp och löser ut tröjorna.

Vid föreningens styrelsemöte den 23 nov 1943 beslöts, jag citerar: "På grund av att Börje Mattssons far har betalt våra nya tröjor, beslutade mötet att till honom sända ett brev med ett hjärtligt tack från föreningen. Ordförande samt undertecknad får i uppdrag att ombesörja detta". Och så här löd föreningens tackbrev:

Gefle den 27/11 1943

Till Grosshandlaren Herr Joel Mattsson

För den storartade gåva, i form av delutrustning av vårt ishockeylag vi av Eder erhållit, be vi att få framföra vårt varma och hjärtliga tack.

Med den hjälp Ni härigenom givit, kan det bli oss möjligt att slå ett slag för Gävles färger, i varje fall kunna vi garantera, att alla möjligheter härtill skola av oss tillvaratagas.

Med Största Högaktning Brynäs Idrottsförening

Vilka vackra ordval man hade på den tiden! Jag ska avsluta med att Domararvodet var 12:–, och efter sluträkningen från matchen fick klubbarna 438.40. Till Brynäs IF har utbetalats kr 181.50 i reseersättning, vadan föreningen har ett tillgodohavande av kr 256.90.

Minnesord: Hans-Ivar Engvall

En av Gästriklands och svensk ishockeys mest meriterade ledare avled den 17 december 2018 efter en längre tids sjukdom i en ålder av nära 71 år.

Hans-Ivar växte upp i Hemlingby tillsammans med föräldrarna Ivar och Ingrid och system Britt-Marie. Hans-Ivars hela liv kom att kretsa kring ishockey alltsedan han som 14-åring tillsammans med 12-årige Lasse Öberg i Hemsta bildade kvarterslaget IK Örnen. Sedan cyklade pojarna runt i Gävle och spelade i de olika serierna som fanns då, Arsenaligan (Brynäs), Stjärnserien (GGIK) och Gatuserien (Strömsbro). Familjen Engvalls källare fick tjäna som klubblokal och förråd. Mamma Ingrid sydde tröjorna och skötte tvätten. Två år sedan bildade Hans-Ivar och Lasse Hemstalligan, som spelade på Hemstabanan. När sedan Lasse var 16 år och Hans-Ivar 18 år spelade de tillsammans i Hemstas div.3-lag innan båda efter tre år 1969 gick över till Brynäs IF, där Lasse blev spelare på landslagsnivå och Hans-Ivar juniortränare. Hans-Ivar fick också sin första fasta anställning inom ishockeyn på Brynäsens källare på Eriksbergsgatan tillsammans med Bosse Hessel.

Hans-Ivars meritlista inom svensk ishockey kom sedan att bli enormt lång. I det närmaste oslagbar. Han gav egentligen hela sitt liv för svensk ishockey:

Tränar- och ledarkarriär och mångårigt arbete i Gästriklands ishockeyförbund redan från 1967, bl.a. som tränare för Gästriklands TV-pucklag. Han var också med om att vinna TV-pucken 1974. Dessutom var Hans-Ivar assisterande tränare för Brynäs IF:s A-lag i tre säsonger, däribland guldåret 1976. Sedan anställning hos Svenska ishockeyförbundet i 23 år från 1989 fram till pensionen 2012 varav i 13 år som sportchef/tävlingschef. Han hade förtroendeuppdrag inom Sven-

ska Ishockeyförbundet under 18 säsonger. Hos Gästriklands Ishockeyförbund tjänstgjorde han under 20 säsonger bland annat som kontaktman i såväl tävlings- som utbildningskommittén samt som distriktsinstruktör och kursledare. Han var Team manager för Juniorkronorna/Team 20 i nio säsonger. Han var Steg 4-utbildad tränare och skapare och utvecklare av sportens bästa databas för daglig resultatrapportering <http://stats.swehockey.se>. Han har erhållit Svenska Ishockeyförbundets förtjänsttecken i guld och är Hedersledamot i Gästriklands Ishockeyförbund.

Anders Feltenmark, arbetskamrat på Ishockeyförbundet och nära vän till Hans-Ivar, har gjort en utförlig och diger sammanfattning av Hans-Ivars insatser för svensk ishockey för att visa att han är utomordentligt väl kvalificerad för en plats i svensk ishockeys Hall of Fame.

Ishockeyvärlden blev Hans-Ivars utvidgade familj. Han skaffade sig aldrig en ny egen familj. Då föräldrarna avled lämnade Hans-Ivar över hela arvet och huset till system, ett exempel på att Hans-Ivars ofta tuffa jargong rymde ett varmt och generöst hjärta. Hans-Ivar var också med om att i oktober 2000 till minne av Bo Leonard Hessel grunda Bo Leonardssällskapet med syftet att inspirera till och stärka en god gemenskap mellan alla "Brynäsare".

Torbjörn Forsberg som i 12 år var marknads- och informationschef och arbetskamrat med Hans-Ivar på Svenska Ishockeyförbundet, säger bl.a. "Jag känner stor tacksamhet för de tolv år vi var arbetskamrater och kommer alltid att minnas honom som den store visionär han var, och den underbara slagfärdigheten som var litet av hans signum. **Hans stjärna kommer alltid att lysa starkt på hockeyhimlen**".

Sammanställt av Nils Frölander

Svenskt ishockeylandslag till OS i Antwerpen 1920

Hur ishockeyn kom till Sverige

En septemberdag 1919 satt den förmögne biodirektören från USA Raul de Mat på Dramatens restaurang med generaldirektören för Svenska Fotbollsförbundet. Visst skulle Sverige till vårvintern ställa upp med ishockeylag i OS, hävdade han. Ett djärvt beslut i avsaknad av såväl ishockeyspelare som förbund! Idrottsbladets redaktör Tegnér anslöt till sällskapet. De Mat tyckte att Sverige tack vare sina duktiga bandyspelare skulle skapa ett olympiskt ishockeylag.

Efter fyra års krig hade den internationella idrottsrörelsen efter Versaillesfreden uppväckt den olympiska idén och planerade för en olympiad i fredens tecken i det krigsdrabbade Belgien. Som ett förspel skulle OS inledas våren 1920 med omåttligt populär konståkning i Antwerpens nya ishall och dit inbjöds landslag att ställa upp i det nya ishockeyspelet

Bandy var på den tiden en sektion inom Svenska Fotbollsförbundet, vars ordförande genom sina affärskontakter trollade fram pengar till vad han föreställde sig som en sorts bandy. Isaac Westergren i Gävle blev en av sponsorerna. Entusiastisk för den olympiska rörelsen var företagare och höga office-rare. Så också i Sverige, där bandysporten var akademiskt och borgerligt präglad. Aristokrater som Greve Clarence von Rosén och Prins Vilhelm var tillskyndare av bandy, men hade föga föreställning om vad ishockey innebar.

Torsten Tegnér förklarade med optimism, att vi har ju så duktiga bandyspelare att skicka till hockeyn i Antwerpen. I Berlin finns svenska hockeyproffs och i Montreal Gävlegrabben Monte Afzelius.

Hockeykillar på väg till OS i Antwerpen 1920. IFK Uppsalas Seth Howander och till höger Hansjacob "Knubben" Mattsson från IFK Gävle.

Men entusiasterna var i tidsbrist. När allt var klappat och klart vårvintern 1920 hade isarna smält bort. Puckar och regelbok hade de Mat lyckats få fram, sämre var det med klubbor. Man fick träna med bandyklubbor. Bandystjärnor från IK Göta bildade en första träningsgrupp tillsammans med etablerade Berlinproffset Molander som ankare.

Men var träna? Lagledaren Viberg förslog Stadions korridorer och omklädningsrum. Bandyspelarna tränade i strumplästen i det inre av Stadion. Målvakten Abbe Jansson skyddade sig med en fäktmask, men träffades allvarligt i ögat. Med snabba ryck inkallades svenske mästaren Howander från Uppsala, bandyback som i yngre år varit målvakt.

Hugo Säfvenberg, Slebens bror, tipsade om att det fanns en köpmansson från Gävle, som spelat SM-final i hockey med trissa redan 1907 och numera bodde i London för att förkovra sig som köpman. Nu hade man fått ihop fyra som spelat ishockey! Hans Jacob Mattsson som hunnit bli 30 år anslöt villigt till truppen i Antwerpen. Där kom han att bara spela inledande matcher och många år senare sade han sig vara glad att slippa spela mot kanadickerna, som de svenska spelarna var uppriktigt rädda för.

Dagens Nyheters idrottssida var skeptisk till ishockey. Men entusiasmen var stark i ledningen och bland landets bästa bandyspelare. Efter krigsåren längtade både ledare och de aktiva efter att delta i den internationella idrotten.

Väl i Antwerpen förhandlade ledningen fram nödtorftig utrustning av amerikanarnas överflöd. Särskilt målvakten stoppade på sig kuddar här och där. Ändå blev de blåslagna, Bandyskydd och tunna tröjor skyddade föga. Kanadas massör hade inte mycket att göra så han ställde välvilligt upp på svenskarnas hotellrum för att massera och plåstra om sår och blåmärken. Han tyckte synd om svenskarna som spelade nästan nakna.

Laget spelade med sju man, varav en var centerhalv med uppgift åt båda hållen. Matchen var 2 x 20 min. Det räknades som ren förolämpning att bli utbytt.

Till sin egen häpnad gjorde man mål på mål, mycket tack vare sin skridskoåkning och till slut vann Sverige första ishockeylandslag med 8–0. I fortsättningen blev det förnedring 1–12 mot turneringens segrare Kanada. och nederlag mot både Amerika och Tjeckoslovakien. Vilket innebar fjärde plats.

Målvakten Abbe Jansson berättade sina minnen av det första ishockeylandslaget:

Det svenska OS-laget i ishockey 1920. Hansjacob "Knubben" Mattsson tvåa fr.v.

Från början hade vi bara bandyklubbor. Jag spelade utan handskar för att få bättre grepp om klubban. Målvakten fick inte kasta sig på isen. Alla spelare skulle förresten spela upprätt stående på skidskorna. Jag slog undan trissan med händerna eller klubban vare sig den kom efter isen eller i luften.

För många i svensktroppen innebar resan 1920 ett stort äventyr och chansen öppnade sig att se mer av världen. Bland dem som vägrade att resa hem och ville skaffa sig språkkunskaper var Abbe som stannade ända till 1950 och blev belgisk mästare i ishockey.

Laget hade ett fåtal ledare, alla ur högre samhällsklass och Torsten Tegnér som var där för Idrottsbladet och bandyns bästa, betalade sannolikt ur egen ficka. Trots att han förespråkade svensk hockey i OS, envisades han med skeptisk vidräkning med ishockey. Hem från Antwerpen rapporterade han i Idrottsbladet:

"Dåliga och ojusta ishockeyspelare gör sämre intryck än bandyspelare, beroende på trängseln på planen, klubbarnas svårhanterlighet och längd samt rätten att slå undan motståndarens klubba. Allt detta

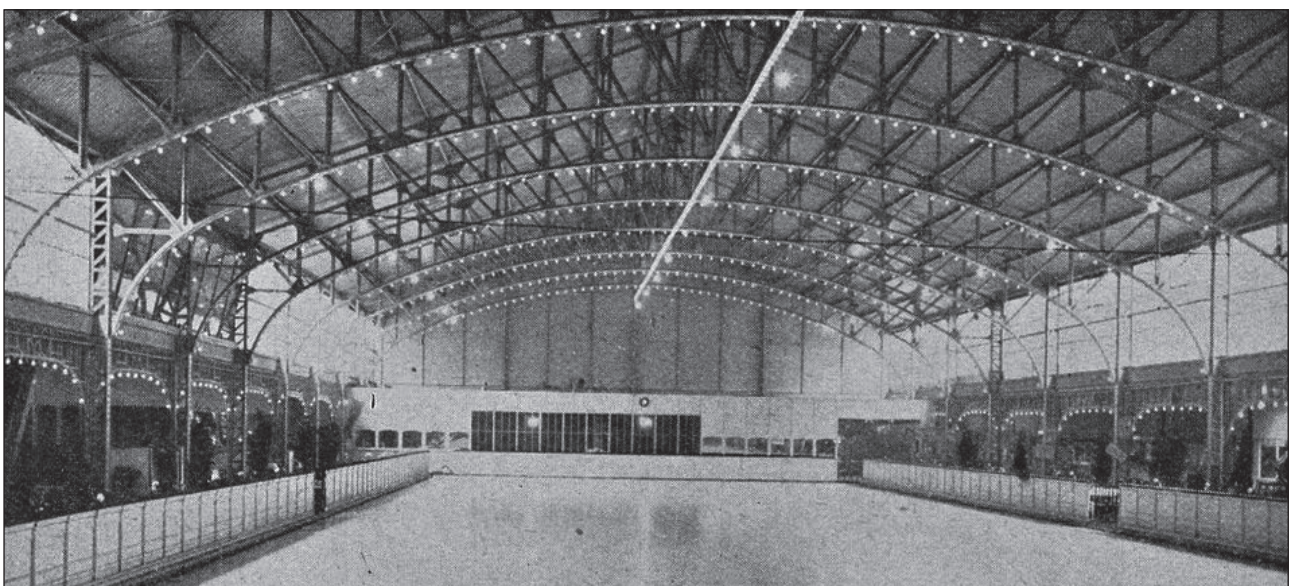
gör att en ishockeymatch lättare än en bandymatch urartar till en rå och meningslös rufforgie"

Utpräglade ishockeyskeptiker var få, men de föreställde sig att det fortfarande handlade om någon sorts bandy. Många hade svårt att hålla isär det svenska hockeyspelet från det tuffa kanadensiska ishockeyspelet.

Ett år senare 1921 spelade den första ishockeymatchen i Sverige på Stockholms stadion, då IFK Uppsala, fortfarande mest ett bandylag, slog Berliner Schlittschuclub med 4–1, inför kungen, kronprinsen och lärt folk från Uppsala, kändisar och diplomater. Ishockeyn var i begynnelsen begränsad socialt och till Stockholmsområdet.

1922 bildades Svenska ishockeyförbundet med konsul Isaac Westergren Gävle som förste ordförande. 1927 spelade det svenska OS-laget som uppvisning den första hockeymatchen i Gävle. Här dröjer dock den första seriematchen till 1939 mellan Huga och Strömsbro. Samma år vinner IK Huga SM i bandy på Strömvallen och Gästrikland har nittionio bandyföreningar.

Bo Nordlund

Ispalatset i Antwerpen där de olympiska ishockeymatcherna spelades 1920.

Alfahannarna från Sandviken

Kurt Andersson, vänsteryttern, och centerhalven Kling är kanske de mest tilltufsade, men alla elva är kantstötta och skadade på ett eller annat vis. En del har problem med skärpan, andra har fula veck eller blå pennstreck rakt över ansiktet. Några har sargats av vita fläckar, en och annan bär spår av gulnade tejpbitar. Men de ser glada och trevliga ut allesammans.

Jag fyllde elva år på hösten 1957 och så fort jag hade en 25-öring över köpte jag en tablettask av märket Alfa. Det påstods i reklamen att de färggranna pastillerna var både välsmakande och välgörande, men om jag minns rätt så hade de en ganska sur smak, åtminstone om man hällde i sig alla på en gång. Det var alltså var inte själva tablettorna som gjorde att jag investerade så pass mycket i dessa blågulröda askar. Nej, det var fotbollsbilderna.

I varje tablettask fanns porträtt i färg av en allsvensk spelare, och på baksidan hade man sammanfattat hans liv och karriär i åtta-tio kärnfulla rader. Egentligen var jag inte särskilt intresserad av fotboll, men liksom tusentals andra småpojkar drabbades jag och mina vänner av en samlarmani och ett ha-begär som gjorde att vi betraktade dessa Alfabilder närmast som värdepapper.

Häromdagen hittade jag min gamla samling längst in i en låda. Bilderna låg i en prydlig bunt som hölls ihop av en spröd gummisnodd. Det var 132 stycken, om man räknar med dubbletterna.

Min äldsta Alfabild föreställer Knut-Olof Olsson i Degerfors och är från säsongen 1950–51. Den bilden måste jag ha bytt åt mig, för mitt vurmande för dessa bollsparkare startade inte förrän några år senare, kulminerade runt 1956–57 för att sedan klinga av i samband med fotbolls-VM 1958.

På den tiden bodde jag inte i Gästrikland, men min

Lennart Andersson

bäste kompis hade en kusin som kom från Gävle och som ofta pratade om Sandvikens IF som på den tiden spelade i högsta divisionen. Det räckte för att jag skulle börja specialintressera mig för den klubben och när jag kollar i Alfaboken, som kom ut för

några år sedan, upptäcker jag att mina elva sandvikare faktiskt utgör en komplett uppsättning av de spelare som fick representera klubben i tablettaskarna, under säsongen 1957–58.

En del av männen på bilderna kommer jag fortfarande ihåg. Målvakten till ex-

Sven Bergsten

empel, Stig ”Tjofsen” Olsson. Han var en ”greppsäker och reaktionssnabb keeper som anlitats en gång i Blandslaget”, får jag veta när jag vänder på bilden. Där berättas också att han värvats från Matfors och arbetade som elektriker. Det här var ju på den tiden då fotbollsspelarna även i allsvenskan försörjde sig med riktiga jobb.

Arne Hodin har jag också ett svagt minne av, liksom högeryttern Lennart Andersson. Jag har ingen aning om de var bättre än sina lagkamrater, det kanske bara var Tomas, kompisens kusin, som pratade lite extra om just dessa två. Men på Hodins baksida står det att han ”genom åren varit den nyttigaste länken i kedjan med öppnande framspelningar och smarta dribblingar som främsta vapen”.

Lennart Andersson beskrivs som ”en snabbtänkt och farlig ytter som ännu har mycket o gjort inom fotbollen”. Vi får också veta att han är född 1934 och arbetade som hålkortsoperatör, vilket var det närmaste datakille man kunde vara på 1950-talet.

Jag bläddrar vidare bland mina tummade bilder av vänligt leende SIF:are och ser fler bekanta ansikten ovanför de röda skjortorna som ser ut som västar med sina vita ärmor och prydliga kragar. Där finns Fred Eklöf och Roland Grönberg, Bengt Sjögren och Lennart Norbäck, Curt Cahlman och Sven Bergsten ...

Längre ner i bunt, bland alla okända ansikten från IFK Eskilstuna, Norrby, Jönköping Södra och Halmstad BK hittar jag ytterligare en spelare från Sandvikens IF. Han heter Sven Eriksson och visas konstigt nog i helfigur, där han kommer springande i en jublande målgest.

Bilden är från 1954 och färgtrycket ser lite konstigt ut. Om honom står det att han är en ”hyperfarlig rushare på löpbollar men brister något i teknik och är alltför ivrig”.

Jag blir sittande med mina gamla Alfabilder hela kvällen. Femtiotvå år bara försvinner och jag känner mig som barn på nytt, särskilt när jag betraktar de tre exemplaren av Sune Sandbring i Malmö FF. Kommer ihåg hur den gubben dök upp i ask efter ask medan landslagsmålvakten Kalle Svensson från Hälsingborg (jo, det stavades så på den tiden) var fullständigt omöjlig att få tag på.

Men varför finns det bara fotbollsspelare i buntan? Jag minns ju så väl att det också fanns ishockeyspelare i Alfaaskarna. Jag kan fortfarande se Stöveln Öberg, Nilas Brundin och Bomben Carlbaum framför mig i Gävle godtemplares vita dräkter. Minns också att Bomben var nästan lika flintskallig då som nu.

De lite sämre Gävleklubbarna hade också spelare instoppade bland de sura tabletterna.

Brynäsarna i sina hemstickade blåroda tröjor och

Masen Karlsson och de andra från Strömsbro i knallgult.

Undrar var de bilderna tog vägen? Liksom killarna från Forshaga och Grums Rönnskär och Wifsta-Östrand? Jag kanske bytte bort alla mina hockeyspelare mot de där elva grabbarna från Sandvikens IF.

Stig "Tjofsen" Olsson

Ulf Ivar Nilsson

Föreningar i förskingringen!

IK Stacken i Hille

Ishockeyn upptogs i programmet i Hille IF på 50-talet. Frivilligt arbete av medlemmarna skapade en bana söder om fotbollsplanen vid Hille kyrka.

Eftersom Åbyggeby IK hade egen bana vid brofästet över Testeboån i Norra Åbyggeby, beslutades om ett samarbete, vilket betydde att Hillegrabbarna skulle spela ishockey i Åbyggeby IK och fotboll i Hille IF. Att spela ishockey i Åbyggeby var nog inte så självklart, som Hille IF trodde. Resa till Åbyggeby var inte så lätt då inte kommunikationerna var de bästa.

Så i mitten av 50-talet bildades en ny ishockeyförening, som kallades IK Stacken. Vad namnet kommer ifrån förtäljer inte historien. Än en gång var det entusiaster, som skapade en ny ishockeyplan i slutet av Odalvägen nära järnvägen.

Kända hockeyspelarna Gunnar Persson och Kenneth Andersson, som stolta har IK Stacken, som moderklubb berättar, att laget tränades av två damer, nämligen Dagmar Wahlman och Emy Westlund. Holger Carlsson var ordförande och tillsammans med Lennart Andersson var också de drivande krafterna i föreningen.

Dagmar Wahlman berättar att det var Emy Westlund och jag, som startade IK Stacken. Emy är numera avliden. Emy var inte med på isen men jag åkte mycket skridskor och var ofta där nere på planen. Jag hade en son, som spelade hockey men det var inte i Stacken utan i GGIK. (Ken "Slaktarn" Wahlman f.1947).

Dagmar är drygt 90 år nu och det var några år sen nu vi tränade Kennet och grabbarna. Och det gick ju bra för killarna och jag minns vi var till Strömsbro och vann någon turnering. Kennet var den store målgöraren och han hade en lillebror, som hette Christer "Krusse", som också senare var med i Brynäs och GGIK. Jag tror att dom hade väldigt roligt. Intresset för ishockey var stort och känslan att få jobba med ungdomar drev nog på. IK Stacken självdog 1965 och isbanan med den. Rester av banan syns fortfarande.

Fotnot: Åbyggeby IK gick ihop i samarbete med GGIK 1975–80 och Åbyggeby IK upphörde därefter. 1977 återupptog Hille IF ishockeyn i föreningen och övergick 1981 i nybildade föreningen Hille/Åbyggeby.

En anekdot: Vid en match på Åbyggebybanan blåser domaren helt plötsligt av matchen. Varför, undrade båda lagen! Jo! Domaren skulle knyta skridskorna lite bättre!

Hasse, hjälte i skymundan

Hasse Sjöberg var med och tog Brynäs IF:s första SM-guld 1964. Det blev ytterligare tre under hans karriär, och ändå har han en ganska undanskymd roll i Brynäs historien. Men den 5 februari fyllde han 80 år, och det tycker vi är en god anledning att berätta hans historia. Åtminstone en del av den.

Han har inte tillräckligt många säsonger och SM-guld för att komma i fråga för en plats bland legenderna i taket på Gavlerinken Arena. Inte gjorde han tillräckligt många poäng heller. 31 mål och 90 assists på 174 matcher skulle stå sig bra i dagens konkurrens, men på 1960-talet kom Hasse Sjöberg i skuggan av de betydligt målfarligare lagkamraterna.

Men ingen kan ta ifrån honom att kedjan han spelade vänsterforward i – med Lars-Åke Sivertsson till höger och Lennart ”Tigern” Johansson som center – kallades A-kedjan och aldrig degraderades.

När Brynäsledningen, med Thure Wickberg i spetsen, förvandlade stadsdelsklubben Brynäs IF till elitklubb var truppen ganska tunn i början.

Men Thure hade ett system. Tillsammans med kompanjonen Sven Kedbrant drev han en VVS-ingenjörsfirma och kände nog alla företagare i den på den tiden tämligen heta byggbranschen i Gävle. Han samarbetade med flera av dem såtillvida att han kunde placera ut spelare som Brynäs hade värvat på arbetsplatser där de passade in – och samtidigt var han en sorts arbetsförmedlare som hans vänner bland företagen ringde till när de behövde folk.

På vårkanten 1961 behövde Billman, ett företag som specialiserade sig på ventilationslösningar, en elektriker och Thure hade lovat försöka hitta en.

Tillsammans med Breit Hellman, lagledaren, satt Thure en kväll vid ett kaffebord i klubblokalen under Konsumtvätten i hörnet Väpnargatan–Kaserngatan och diskuterade frågan. Där satt också Thures son Håkan och deltog i samtalet.

– Jag kanske kan lösa det här, sa han. Hasse Sjöberg är väl elektriker?

Hasse Sjöberg kom från Dalarna och hade spelat i Långshyttan, Ludvika och Grängesberg. Han var en riktig bollbegåvning som också var tillräckligt bra i fotboll för att få anbud av IFK Norrköping.

Men han hamnade i Gävle i stället och kom att spela elitishockey i GGIK och allsvensk fotboll i Sandvikens IF.

Han var några år äldre än Håkan Wickberg och hans kompisar men ändå inte mer än 22 år. Inte supersnabb och ingen stor målskytt men som sagt en bollbegåvning. Med massor av spelsinne dessutom.

Och så var han elektriker.

Det var kanske inte helt enkelt att övertala Hasse att lämna Gävles bästa lag och dessutom byta jobb, men på något sätt ordnade det sig. Han blev Brynässpelare. Lars-Åke Sivertsson hade kommit till Brynäs redan året före och var vid sidan av Håkan Wickberg lagets bästa målskytt.

Dessutom var han kompis med Lennart ”Tigern” Johansson, som kom till Brynäs från Wifsta/Östrand ytterligare ett år senare, 1962. Det var helt naturligt att dessa två skulle spela i samma kedja – och under försäsongen blev det ganska uppenbart att Hasse Sjöberg skulle passa perfekt på vänsterkanten.

Dessa tre kallades alltså A-kedjan, och det var väl också den enda kedja som var helt intakt. Det fanns spelare så det gick att få ihop tre kedjor, men det var lite hipp som happ vem som spelade med vem i de två andra. Det skulle dröja ytterligare ett par säsonger innan det fanns en permanent B-kedja och så småningom även en C-kedja.

A-kedjan förtjänade sitt namn. Hasse Sjöberg gjorde en del mål och spelade fram till ännu fler, Tigern gjorde fler mål – och Sivertsson gjorde många mål.

Nu var det så att killarna i A-kedjan var äldre än de andra, och i takt med att ungdomarna blev bättre och nya spelare tillkom halkade A-kedjan efter i fråga om målproduktion. 1964 gjorde B-kedjan Kjell Larsson–Håkan Wickberg–Tord Lundström 53 mål, C-kedjan Virus Lindberg–Jan-Erik Lyck–Hasse Eriksson 26 och A-kedjan 36. En säsong senare, när Lars-Göran Nilsson tagit plats i C-kedjan, gjorde de killarna 37 mål, B-kedjan 61 och A-kedjan 52.

1965–66 har tiden till slut rusat ifrån veteranerna i A-kedjan. De producerade visserligen fortfarande, men deras 37 mål var inte mycket att komma med i jämförelse med B-kedjans (där Lill-Prosten Karlsson tagit Kjell Larssons plats) 71 och C-kedjans 61.

Alla andra klubbar skulle ha varit supernöjda med en kedja som gjorde 37 mål på 28 matcher, men Brynäs var inte som andra klubbar. Thure Wickberg och hans stab diskuterade nya värvningar och nya lösningar, och 1968 kom de fram till att det var dags för en förändring. Hasse Sjöberg som började närma sig 30-årsstreckets ersattes med Kjell ”Huppa” Lindh och Hasse fick inrikta sig på en ny karriär som tränare. Både i ishockey och fotboll.

Dessutom spelade han en del tennis efter den aktiva hockeykarriären.

En bollbegåvning, som sagt.

Fyra SM-guld fick han vara med och erövra, och ett par landskamper blev det också.

Ulf Kriström

Christer Carlsson: (Den ofrivillige) knarkaren

Februari 1985. Jag hade under en ganska lång period haft ett tufft program med många matcher och långa resor. Hemkomster mitt i nätterna efter långa bilresor i ensamhet genom vintermörkret. Försöka sova ett par timmar för att sedan skaka liv i den gula och iskalla brödbussen. Jag jobbade som säljande leverantör på Pååls Bröd och butikerna ville naturligtvis ha sitt bröd så tidigt som möjligt, vilket innebar att mina kollegor och jag lastade våra brödbussar med färskt bröd på ASG terminalen på Näringen i Gävle 06.30-tiden.

Jag dömde Luleå – Djurgården på torsdagen och när jag skottade fram min bil på Arlandas parkering på fredagsmorgonen började jag känna mig "risig". Snorig och lite yr i skallen. Jobbade länge på fredagen eftersom jag hade en del att jobba igen då jag ju varit ledig på torsdagen för flyget till Luleå. Kom inte hem förrän i 19-tiden på kvällen och var helt slut! Ramlade i säng direkt och kollade tempen 39,2 grader!! På lördagsförmiddagen var tempen runt 39 grader, och då jag visste att jag redan på söndagen hade match i Södertälje (mot AIK) så förstod jag att jag inte skulle klara av att döma! Jag ringde Ishockeyförbundets domaransvarige (Björn Bull) som kunde meddela att läget var prekärt, enär samtliga elitdomare var upptagna med matcher, ett par var utomlands, andra hade viktiga matcher i div. 1 osv. Den alltid optimistiske Björn Bulls råd var: proppa i dig en massa medicin och sov...

Söndagsmorgonen. Kl. 8. Tempen visade fortfarande runt 39 grader! Skallen fylldes av panik medan resten av kroppen gick i slow motion. Hustrun rusade på huvudet och berättade att hon skulle lyssna på sportradion och befarade att jag skulle vara den första domaren som svimmade mitt i en match. Satte mig ändå i bilen och körde ner till Södertälje! Mitt livs värsta bilresa. Hostattackerna avlöste varandra.

"Bäckis", Niclas Bäckströms pappa Anders, bevakas här av domaren Christer Carlsson. "Bäckis" gjorde 10 säsonger i Brynäs IF (1978–88).

En idiot var på väg till matchen i Södertälje! Ingen kunde dock anklaga mig för att inte ge allt för hockeyn.

Träffade linjemännen i domarrummet. Båda noterade snabbt att dom skulle få döma med ett vrak! När det var dags för uppvärmning på isen satt jag ensam kvar i domarrummet hostande med en kopp kaffe och ett par alvedon.

Första perioden, skridskorna vägde 10 kilo styck. Två lag som gillade att åka skridskor och som spelade aggressivt och tufft. 6000 på läktarna och bra stämning på isen. Jag svettades floder och mådde pyton och kände mig yr. När jag gick av isen kom Södertäljes läkare Nisse Rehn och tog mig lite avsidet. Nisse sa "men vafan Carlsson, hur mår du? du ser för djävlig ut"! Jag berättade om febern osv. Nisse: "jag kommer in i domarrummet". Han tog fram en ganska stor tablett och sa: "ta den här med lite vatten".

Efter 5 minuter bytte jag skepnad! Jag hette fortfarande Christer Carlsson men det var också det enda som stämde med personen som just dömt första perioden. Febern försvann, jag kände mig upprymd och glad. Jag blev frisk! Så in i h----te frisk. Inte nog med att influensan försvann, jag blev 10 gånger gladare! Jag blev som en nyfödd fölunge som skuttar omkring planlöst av ren glädje. Jag började skämta med linjemännen som inte trodde sina ögon. Jag såg fram mot att få gå ut på isen och döma. Därute på isen fanns ingen trötthet i min kropp, jag åkte lite extra svängar här och där, plockade upp pucken från isen och gav till de förvånade linjemännen. Skämtade med spelarna, tog alla fouls som skulle tas, njöt av matchen och njöt av att vara elitdomare! En mycket glad domare. 3:e perioden likadan. Förmodligen gjorde jag en helt prickfri match!! Åtminstone sa lagkaptenerna det efteråt och även kvällstidningarna.

I slutet av matchen började jag känna mig lite hängig igen och gick fram till Nisse Rehn och sa: "Nisse kan jag få en till sån där tablett för hemresan"? Nisse tittade på mig och sa: "vaddå för tablett, du har inte fått nån tablett av mig" och så gick han bara. Jag drog slutsatsen att detta var något man inte skulle prata om. Nu låg locket på. På hemvägen gick tankarna runt i feberyra, jobbade kanske Nisse Rehn åt AstraZeneca också? Jag grunnade mycket på denna händelse i många år och tog först för några år sedan modet till mig att fråga en annan läkare om vad han trodde det kunde vara för tablett. Det jag då fick höra stämde mycket väl med de reaktioner och symptom jag uppvisade. Visst begick Nisse Rehn ett brott mot dopingbestämmelserna men å andra sidan räddade han en elitmatch, både till mig, lagen och publiken. Förmodligen är brottet också numera preskriberat.

Gävle Simsällskap

Gävle Simsällskap bildades 1888, och har funnits i 131 år

Från början höll man till i kallbadhusen i Gavleån, och sedan när Murenska badhuset byggdes fick man träna i deras 12-metersbassäng

När Strömbadet invigdes 1960 fick klubben ett riktigt uppsving och flera av simmarna blev svenska mästare. En av dessa, Margareta Rainer tog en SM-medalj i lagkapp, Margareta simmar fortfarande 70 år gammal, och numera tillhör hon en av världens bästa Masterssimmare, med ett flertal VM-guldmedaljer.

På 1980-talet hade GSS ett flertal SM-simmare med den då 16-årige Alfons Kubulenso som den främste, med ett SM-silver på 400 m fritt, samt finalplatser på EJM i Österrike.

Nu på 2000-talet har klubben duktiga simmare med fina framgångar i de tävlingar de deltar i, som SUM-SIM, både regionalt och SUM-SIM riks.

Jakob Källquist är en av de bästa ryggssimmarna i distriktet med JSM-medaljer, Helmi och Hugo Swanson är ett syskonpar som skördar stora framgångar i bassängen, speciellt Hugo, 12 år, som är helt överlägsen de andra simmarna i sin åldersklass. De är mycket duktiga i speciellt på bröstsimsträckorna, men även i de andra simsätten.

Marcus Ålenius var snabbast på bröstsim tidigare, men är numera bättre på fjärilsim, medan Andreas Persson övertagit rollen som klubbens bästa bröstsimmare.

Frida Florén (duktig på långdistans), Juni Rogström (frisim), Maja Nilsson m fl simmar 100 m fritt runt 1.04, vilket kan jämföras med Ellen Larsson som 1943 vann SM på 1.12,9.

Vi har tre tävlingssimgrupper med runt 60 aktiva simmare, som tränar 3-6 gånger i veckan.

Lagkapp Gävle SS Masdoppet i Borlänge september 2018.

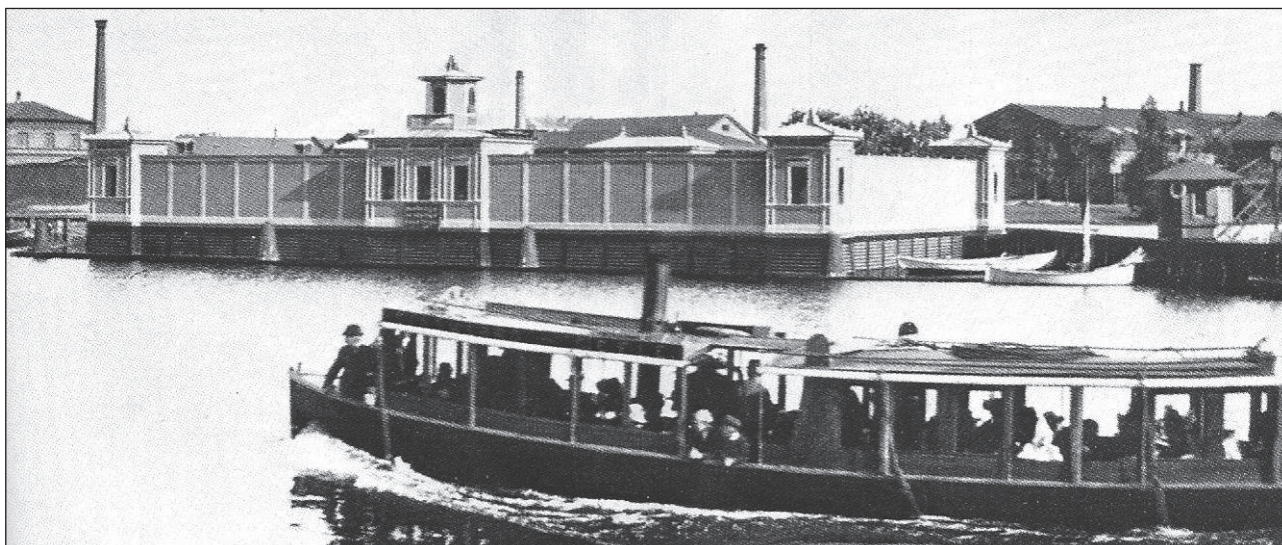
I tävlingsgrupp 1 är det 15 etablerade simmare, i Tävlingsgrupp 2 är det 26 simmare på väg upp och i Medleygruppen är det 13 simmare som lär och tränar inför större uppgifter.

Vi har ca 300 barn i våra simskolor på torsdagar, lördagar och söndagar, dom får undervisning enligt de senaste rönerna inom simundervisning som Simförbundet tagit fram, och redan där börjar vi rekrytera nya simmare.

Det är inte bara barn som tränar simning. Vi har en flitig Masters- och Motionsgrupp med 25-30 deltagare som tränar i bassängen upp till tre gånger varje vecka.

Sedan har vi crawlkurser för vuxna, som är så populära att de blir fullteknade nästan på en gång, det är ca 40 deltagare i de grupperna. Vi har märkt att när Swimrun blev populärt ökade också intresset för att lära sig crawl. Så varje fredagkväll är det full fart på de blivande crawl-simmarna.

Ove Engberg

Ägir på sin dagliga tur till Strömsbro via Gavleån, Inre fjärden och Testeboån. Här passerar Östra Badhuset på Gavleåns Brynässida. Det invigdes 1888, samma år som Gävle Simsällskap bildades. Det stängdes av hygieniska skäl 1928 och revs 1934.

Ung MC-stjärna på väg mot något stort

Vad månede bliva?

Anton Rosendal är namnet som ni kan lägga på minnet. För ett par år sedan valde han mellan att fortsätta sin satsning på fotboll i Gefle IF, uttagen i pojkdistriktslaget som han var. Eller skulle han fortsätta med pingisen i Valbo AIF?

Valet föll på **enduro i SMK Gävles** tävlingsdress! Detta mc-sportens verkliga kraftprov över stock och sten i skogarna.

– Här är gästriketalangen som bokstavligen crossar det mesta av motstånd i sin åldersgrupp – och fortfarande har JSM-medaljören sex säsonger kvar innan han kan kalla sig för senior fullt ut. Fotboll började jag med när jag var runt fem år, innan jag slutade som 15-åring så lyckades vi i GIF att vinna DM guld efter vinst över SAIK i finalen. Med VAIF vann jag ett DM-guld när jag var tolv år, berättar Anton.

Men att köra enduro tyckte han var ännu roligare och pingisracketen var det som först hamnade på hyllan. Senare samma sak med fotbollsdojorna.

– Började med enduro parallellt i nioårsåldern. Pappa Thomas lockade in mig då han hade sysslat med sporten några år. Och jag fastnade ganska snabbt. Till att börja med körde jag mest "för skojs skull", bara små tävlingar runt distriktet och tränade cirka två gånger i veckan.

2016, när Anton var 15 år började han känna att han fått upp farten och lyckades hamna på podiet i de tävlingar i distriktet han körde.

– Då bestämde jag och pappa att testa större uppgifter. I samma veva blev jag uttagen i distriktslaget i fotboll och skulle få åka på läger till Junsele. Men detta läger kolliderade med den första deltävlingen i USM. Och då åkte jag till Norrahammar för att köra i stället! Och eftersom GIF krävde att man endast skulle hålla på med en sport blev det inget spel i U 16-laget.

Nu bor Anton i Tierp och går på **endurogymnasiet**, som finns där. Och då blir det minsann mer träning än två gånger

Anton fotograferad under ett Enduro-lopp.

"Här har ni nästa MC-stjärna".

i veckan under en särskild specialtränare. Dessutom fyspass tidiga morgnar innan skolan börjar. Han pluggar på en teknisk gymnasielinje.

Resultaten har inte låtit vänta på sig. **Säsongen 2018 kom något av ett genombrott.** Inför sista deltävlingen i Bollnäs (av nio totalt under året) i 125 cc-klassen låg Anton på en fjärde plats. Han behövde med andra ord en fullträff för att komma på medaljplats och dåvarande trean måste distanseras med två placeringar. Denne slutade fyra medan SMK Gävle-konkurrenten knep en andraplats. Och följaktligen var bronset i Anton Rosendals ägo.

– En härlig eftermiddag, säger en stolt pappa Thomas, som på alla sätt supportar sonen, liksom mamma Kerstin, under otaliga resor med den minibussen land och rike runt till tävlingar under sommarhalvåret.

I stort sett varje helg är de i farten, far iväg på fredagen och kommer hem sent söndag kväll.

– Men det är värt alltihop. Sammanhållningen mellan förare, föräldrar och andra är helt enkelt underbar.

Tävlingssäsongen avslutades med Gotlands Grand National. Där kan vi snacka om ett kraftprov.

– Tre timmars körning i kyla, spöregn och lerigt värre, berättar Anton. Men det gick bra det också och vurpade inte en enda gång och det räckte till en 30:e plats totalt av ca 3 000 åkare.

Där ligger hans storhet. Att med sitt starka psyke och sin eminenta teknik hålla balansen på cykeln trots alla svårigheter med kurvor och hinder därute i skogen. Med sin teknik hittar han alltid rätta vägarna genom svårigheterna, förklarar Thomas Rosendal.

Vad blir målet 2019?

– Siktat på att testa mig, se och lära på nån av superenduro-VM deltävlingarna i Europa i vår. Samma sak med två EM-deltävlingar i Finland och Litauen. Sen till hösten blir det Novemberkåsan i Eskilstuna, (gen. rep. inför Novemberkåsan 2020 i Gävle) blir det också, fast prio ett är USM-serien.

– Har du någon förebild inom endurosporten?

– Ja, Engelsmannen Johnny Walker och på lokal nivå Robert Grönlund, som är med och hjälper mig mellan varven.

Stefan Andersson

Verksamhetsberättelse 2018

Gästrikedrottens Historiska Förening

Årsmötet 2018 04 25

Programmet efter årsmötesförhandling och servering fortsatte med utdelning av GHF:s diplom till jubilerande föreningar och enskilda för idrottshistoriskt betydelsefulla insatser i Gästrikedrotten:

Forsbacka IK för bred och framgångsrik verksamhet i 100 år.

Sandvikens IF för bred och framgångsrik verksamhet i 100 år.

Sune Bergström Forsbacka IK en outtröttlig eldsjäl som utfört ett mångårigt och ovärderligt arbete i föreningen.

Peter Svensson som i olika funktioner kunnigt och engagerat bidragit till Sandvikens IF utveckling och framgångar.

Pelle Olsson för gedigen meritlista som allsvensk spelare och legendarisk tränare i flera allsvenska föreningar.

Representanter för Forsbacka IF framförde föreningens tack och gav en historik över föreningen och presentation av nuvarande verksamhet.

Peter Svensson framförde Sandvikens IF:s tack och berättade om föreningens verksamhet och framtida planer. Pelle Olsson tackade för uppskattningen och redovisade sitt ansvar och sin träning i Sandvikens IF.

Styrelse 2018

Ordförande Gunnar Lindbom (omvald för 1 år 2018)

Vice ordförande Lillemor Forsberg (kvarstående 1 år 2018)

Kassör Anita Hedberg (nyvald 2 år 2018/19)

Sekreterare Bo Nordlund (omvald 2 år 2018/19)

Ledamöter Lars Blomgren (omvald 2 år 2018/19),

Jan Åke Hedström (omvald 2 år 2018/19)

Anders Steffen (kvarstående 1 år 2018)

Adjungerade ledamöter Ove Grip (vald för 1 år 2018), Anders Hedbom (vald för 1 år 2018) Curt Larsson (vald för 1 år 2018)

Valberedning Lars Blomgren, Marianne Silver (valda för 1 år 2018)

Revisor, Revisorsuppleant Åke Nilsson, Lars Vidar Ström (omvalda för 1 år 2018)

Adjungerad i styrelsearbetet har även Lars Vidar Ström varit och bistått med bild- och filmdokumentation samt programverksamhet

Kassör Curt Larsson avtackades av årsmötet som ansvarig i föreningen för ekonomi och medlemsregister under många år. Årsmötet föreslog styrelsen att adjungera honom.

Styrelsearbete 2018

Styrelsen hade nio protokollförda sammanträden under 2018, inklusive årsmötesprotokoll

GHF har under 2018 deltagit i diskussioner om idrottshistorisk exponering vid Gavlehov.

GHF är medlem i Sveriges Idrottshistoriska Förening samt i Arkiv Gävleborg, där föreningen förvarar sin bildsamling och övrig dokumentation. Styrelsen har haft kontakter med Sandvikens Kommunarkiv, som tagit fram förteckning över vad som där finns av idrottshistoriska arkivalier.

Styrelsen har planerat inventering och arkivering av bilder som dokumenterar GHF:s verksamhet genom åren.

Med andra idrottshistoriska organisationer utbyter vår förening medlemsblad och erfarenheter. Vårt medlemsblad går också till arkiv och bibliotek i Gästrikland.

GHF finns numera på facebook och styrelsen har i samarbete med Hasse Bergman SISU planerat en hemsida för GHF.

Hos föreningar och organisationer har företrädare för GHF svarat för idrottshistoriska program.

Medlemsmöten 2018

I januari arrangerade GHF en välbesökt och uppskattad medlemsträff på Gavlehov med information och rundvandring.

I november svarade GHF för ett välbesökt program i Furusalen Silvanum om ishockeyhistoria. Kjell Damberg och Inge Hammarström berättade om sina erfarenheter av ishockey förr och nu.

Medlemsresa 2018

Årets medlemsresa gick i maj till Årsunda Idrottsplats och till Österfärnebo Idrottsplats, där representanter för föreningarna berättade om verksamheten förr och nu. Färden fortsatte till Gysinge för lunch och besök på Brandkärmuseet.

Medlemsbladet 2018

Styrelsen har gett ut två medlemsblad i april och november, med idrottshistoria särskilt från distriktet och med presentation av vår verksamhet i ord och bild.

För utförligare redovisning av årets verksamhet hänvisar vi till artiklar och bilder i medlemsbladen. Ekonomi och medlemsantal 2018 redovisas i medlemsbladet.

Tack för 2018

Gästrikedrottens Historiska Förening tackar Gävleborgs Idrottsförbund och SISU för gott stöd och samarbete.

Styrelsen tackar alla medlemmar som sluter upp och visar uppskattning av föreningens verksamhet. Vår strävan är att öka medlemstalet och att föreningen fortsätter utveckla sin verksamhet för att bevara och berätta idrottshistoria i Gästriklands kommuner och föreningar.

Styrelsen för Gästrikedrottens Historiska Förening

Lars Blomgren Lillemor Forsberg Anita Hedberg

Jan Åke Hedström Gunnar Lindbom Bo Nordlund Anders Steffen

Verksamhetsplan för Gästrikedrottens Historiska Förening Förslag för 2019

att öka antalet medlemmar, enskilda, föreningar och distriktsförbund
att informera om och utveckla idrottshistoria i Gästrikland
att samarbeta med Gävleborgs Idrottsförbund, SISU och Arkiv Gävleborg och kommunarkiv för information, dokumentation och arkivering av idrottshistoria
att verka för idrottshistorisk dokumentation av föreningar och enskilda
att ge ut två medlemsblad (april och november) samt utbyta medlemsblad, erfarenheter och information med andra idrottshistoriska organisationer
att utveckla en hemsida för föreningen på internet
att arrangera idrottshistoriska sammankomster
att arrangera en medlemsresa i idrottshistorisk och kulturhistorisk anda
att ha utbyte med grannlänens idrottshistoriska organisationer
att representera vid idrottshistoriska möten och konferenser
att med föreningens diplom uppvakta föreningar som jubilerar
att med föreningens diplom uppmärksamma idrottshistoriskt förtjänta ledare och aktiva.

Förslag till Budget 2019

	KOSTNADER	INTÄKTER
Medlemsavgifter	0	30000
Årsavgifter/Medlemstidning	9500	0
Styrelse/Årsmötet	4000	0
Resor i tjänst/Kontorsmaterial/Porto	1500	0
Medlemsresa	7000	0
Idrottscafé	4000	0
Uppvaktningar/Gåvor/Utmärkelser	2000	0
Material/Arkiv/Tidskrifter	500	0
Bankavgifter	1400	0
Bidrag och övriga kostnader	600	1000
Oförutsett	500	0
SUMMA KRONOR	31000	31000

Medlemmar:

Nya medlemmar: Olov Wahlman och Dan Hemström, Forsbacka, Stig Ove Wiberg och Arne Österberg, Gävle, Mats Brandin, Valbo och Gästriklands Friidrottsförbund
Hälsas välkomna som medlemmar

Våra medlemmar Stig Vilén och Jan-Olov Sundqvist, Gävle, Bertil Larsson och Sune Svahn, Sandviken, Börje Linder, Hamrångefjärden
har gått ur tiden och lämnat oss i stor sorg och saknad.

Medlemsantalet är i mars 2019:
309 st fördelat på 263 Enskilda, 11 Förbund och 35 Föreningar.

Ekonomisk redovisning 2018.01.01 t.o.m. 2018.12.31

Balansräkning

Tillgångar:

	Ing. balans	Utg. balans
Bank	38.691:93	48.343:41
Summa:	38.691:93	48.343:41

Skulder:

Eget kapital	38.691:93	38.691:93
Interimskuld*	—	5.212:—
Periodens överskott		4.439:48
Summa	38.691:93	48.343:41

* Interimskulden innefattar 10 st medlemsavgifter gällande 2019, summa 1.000:— samt en obetald faktura på 4.212:— till Gävleborgs Idrottsförbund gällande 2018

Resultaträkning

Intäkter:

Medlemsavgifter	30.570:—
Bidrag	640:—
Summa:	31.210:—

Kostnader:

Resor i tjänsten	359:—
Årsmötet	3.665:—
Uppvakting, gåvor	2.261:02
Kontorsmaterial	579:—

Bankavgifter	1.325:50
Medlemstidning	8.440:—
Årsavgift	200:—
Medlemsresa	3.556:—
Idrottscafé	6.385:—
Summa:	26.770:52
Årets överskott:	4.439:48

OBS !

Aldrig för sent att betala medlemsavgiften för 2019

Bankgiro 5602-3559

Men glöm inte att skriva ditt namn på inbetalningsavin!

Hittills i år har 14 glömt att skriva sitt namn, så nu vet vi inte vilka dessa som betalat är. Förargligt! Är du osäker på om det är du som missat, så kontakta medlemsansvarige Curt Larsson 070-66 56 121, mail: curt-larsson@outlook.com så ordnar det sig nog.